МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ІНСТИТУТ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ ПЕДАГОГІКИ

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, СТРАТЕГІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

Київ - 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРОСЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
ГО «ІНСТИТУТ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ»

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, СТРАТЕГІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
4 квітня 2024 р.

Електронне видання

Київ 2024

УДК 377/378:005.745(082)
Р 64

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України (протокол №4 від 29 квітня 2024 р.)

Рецензенти:
Діденко О. В., доктор педагогічних наук, професор
Тринус О. В., кандидат педагогічних наук, старший дослідник

Р 64 **Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії, перспективи** [Електронний ресурс] : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-прак. конф. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського та ін.; [наук. ред. М. В. Артюшина, Н. В. Кулалаєва, О. А. Лавріненко, Л. М. Петренко, Г. М. Романова]. – Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2024. – 130 с.

ISBN 978-617-7221-98-1

У збірнику представлено тези доповідей, презентованих учасниками VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (4 квітня 2024 р. м. Київ), що висвітлюють сучасні проблеми розвитку професійної культури. Представлені в збірнику матеріали систематизовано відповідно до актуальних проблем професійної і педагогічної освіти: теоретичний і практичний вимір професійної освіти; сучасні трансформації вищої і професійної освіти в контексті вимог ринку праці; теоретичні і методичні основи підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників для післявоєнного відновлення України; трансформаційне навчання дорослих; науково-інформаційне забезпечення розвитку професійної і вищої освіти в умовах війни та для післявоєнного відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, учителів, здобувачів освіти закладів вищої і фахової передвищої освіти, формальної і неформальної освіти.

УДК 377/378:005.745(082)

ISBN 978-617-7221-98-1

© ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, 2024
© КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2022
© ДНПБ України імені в. О. Сухомлинського
© Ірпінський фаховий коледж економіки та права
© ГО «Інститут соціогуманітарної політики»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 7

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР 9

Авдіюк Світлана Володимирівна
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ 9

Анохіна Ганна Володимирівна
КРЕАТИВІЗАЦІЯ ПОВЕДІНКОВОЇ МОДЕЛІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК 12

Кайтановська Ольга Миколаївна
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОПЕРАТОРІВ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 15

Майборода Людмила Анатоліївна
САМООРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ 17

Матвієнко Юлія Олексіївна
ОБРАЗ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ ОЧИМА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (ЕКОНОМІКА)» 20

Мостицька Лілія Миколаївна
ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО ОСВОЄННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 23

Петренко Лариса Михайлівна
УПЛИВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ 25

Сергієнко Наталія Володимирівна
ЧИТАЦЬКИЙ КЛУБ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ 30

Товста Світлана Миколаївна
МОДИФІКАЦІЯ ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ 32

Чорна Тетяна Вікторівна, Зборівська Людмила Вікторівна
ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВОЄННИЙ ЧАС 35

СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ РИНКУ ПРАЦІ..... 38

Богатирьова Галина Андріївна
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ..... 38

Богорад Марина Анатоліївна
ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 41

Іщук Анастасія Анатоліївна
ВИКОРИСТАННЯ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ..... 44

Притиченко Анастасія Миколаївна
ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ПРИКЛАДНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ..... 47

Саркісова Оксана Юріївна, Богорад Марина Анатоліївна
РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАВЧАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»)..... 51

Тетерська Галина Яківна
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ 58

Тринус Олена Володимирівна
НОРМАТИВНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 62

Шевченко Анна Олегівна, Притиченко Анастасія Миколаївна
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СФЕРІ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ ФІНАНСОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ 65

ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 68

Булавіна Олена Анатоліївна
ДИЗАЙН НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ: МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ПРОЄКТУВАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 68

Демків Анна Миколаївна
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ЦЕНТРІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ 74

Кравченко Олена Іванівна
УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТІСНИМ РОЗВИТКОМ КЕРІВНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ 77

Кучерявий Олександр Георгійович
ФЕНОМЕН ПРОФЕСІЙНО-ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ 80

Пилипчук Ярослав Валентинович
БОЙОВА ПСИХІЧНА ТРАВМА (СПРОБА ІНФОРМАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ)..... 83

Скасків Лілія Василівна
МІСЦЕ АЛГЕБРАЇЧНИХ СТРУКТУР У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ..... 86

Сліпчишин Лідія Василівна, Дорохін Андрій Олександрович
КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ 88

ТРАНСФОРМАЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: СТРАТЕГІЇ І МОДЕЛІ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ..... 93

Артюшина Марина Віталіївна
ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРЕНІНГОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ 93

Кулалаєва Наталя Валеріївна
ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БІЗНЕС-ОСВІТА ТА ТРЕНЕРСТВО»: ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ 100

Найда Павліна Василівна
НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДОРОСЛИХ У ПІСЛЯВОЄННІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ..... 105

Пілевич Оксана Анатоліївна, Пілевич Дмитро Станіславович
ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ..... 108

Пустова Олена Олександрівна
МЕТОДИКА ОСВІТИ ДОРОСЛИХ 110

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ І ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ..... 114

Калусенко Валентина Вікторівна, Шевченко Анна Володимирівна
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ 114

Резніченко Катерина Григорівна
РОЛЬ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ 118

Романова Ганна Миколаївна
ПРОЄКТУВАННЯ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ..... 120

Харченко Людмила Олексіївна
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ 125

РЕКОМЕНДАЦІЇ VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, СТРАТЕГІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ»..... 128

Скасків Лілія Василівна
кандидат фізико-математичних наук, доцент
доцент кафедри кібернетики та прикладної математики
Державного податкового університету
м. Ірпінь, Україна

МІСЦЕ АЛГЕБРАЇЧНИХ СТРУКТУР У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

Освіта має визначальне значення у формуванні особистості, її професійних та інтелектуальних можливостей.

Освітня діяльність має на меті взаємодію у форматі «надавач освіти - здобувач освіти», де ініціатива та комунікативна активність, переважно, залишається за викладачем чи вчителем. Під педагогічною активністю викладача часто розуміють «забезпечення актуальності дій усіх учасників навчально-виховного процесу і спрямованість на особистісну підготовку учнів». Процес математично-освітнього навчання – це опанування учнями чи студентами науково-навчального матеріалу від педагога завдяки компетентній навчально-комунікативній філософії останнього. Одним з основних факторів набуття фахових освітньо-математичних компетентностей викладача вважають «опанування базових понять, результатів та методів сучасного курсу алгебри для налагодження «студентсько-викладацької взаємодії і навпаки». Але потрібно пам’ятати, що також важливим є формування (набуття) психологічних навичок викладача взаємодіяти зі студентами (учнями).

З теоретичної точки зору, суспільство має потребу у фахівцях математичної галузі, що зумовлює необхідність формування у викладачів освітньо-математичної галузі професійно-компетентнісних умінь та педагогічно-психологічних навичок. Професійна компетентність освітньо-математичного фахівця – це розумне поєднання особистісно-педагогічних, організаційних та навчально-виховних умінь, теоретико-практична єдність освітньої психології, правильний підхід до розуміння особистості здобувача освіти. Педагог-математик повинен виявляти предметну (математичну), психологічну і педагогічну, методологічну і методичну підготовленість [5].

Аналізуючи педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх вчителів математики, можна зробити наступні висновки:

- компетентність фахівця освітньо-математичної галузі є сукупністю таких напрямів підготовки як предметно-математичні, психолого-педагогічні, методологічні;
- в умовах цифровізації та пандеміко-безпекових викликів викладацька компетентність вчителя математики є базовим питанням інтеграції українського

освітнього простору до стандартів ЄС, причому все більш актуальними стають алебраїчно-математичне та інформаційно-математичне моделювання.

- освітньо-педагогічні навички вчителя математики тісно пов'язані з психологічними навичками, які включають комунікативно-соціалізаційний феномен, що сприяє ефективному сприйняттю і засвоєнню прикладної математичної інформації учнем.

Визначальну роль у підготовці майбутніх вчителів математики повинні мати алгебраїчні курси. Це забезпечує як формування науково-грамотного математика, так і підготовку висококваліфікованого вчителя математики [6].

Алгебраїчні структури присутні в житті людини ще з моменту навчання додаванню натуральних чисел. Вчитель математики повинен добре володіти вмінням і узагальнювати, і конкретизувати, оскільки з перших етапів шкільного навчання в учнів виникають певні труднощі з процесами абстрагування і узагальнення, саме тому теорія алгебраїчних структур має надзвичайно важливе значення.

Групи, кільця, поля як основні алгебраїчні структури вивчаються, переважно, у навчальних курсах «Алгебра та теорія чисел», «Теорія чисел та основні алгебраїчні структури», «Алгебраїчні структури».

Алгебраїчні структури - це розділ алгебри, який тісно пов'язаний з іншими математичними дисциплінами: теорією чисел, теорією кодування, вищою геометрією, лінійною алгеброю. Він є невичерпним джерелом для формулювання дослідницьких задач, які можна ставити перед студентами. Одним з найважливіших прикладів алгебраїчних структур є групи, кільця, поля. Майже всі результати з теорій многочленів та матриць, які вивчаються в курсах алгебри та теорії чисел, лінійної алгебри можна сформулювати в термінах кілець, що свідчить про тісні міжпредметні зв'язки у підготовці фахівця-математика.

У структурі навчальних дисциплін «Теорія чисел та основні алгебраїчні структури», «Алгебра та теорія чисел», які є обов'язковими, передбачаються такі теми, як «Алгебраїчні операції», «Основи теорії груп», «Елементи теорії кілець», «Поля», «Кільця многочленів», «Многочлени від однієї змінної над числовими полями», а у вибірковій навчальній дисципліні «Алгебраїчні структури» вже передбачено розширене висвітлення понять: групоїд, напівгрупа, моноїд, група, гомоморфізм, ізоморфізм груп, факторгрупа, орбіта, стабілізатор, центр, централізатор, нормазітор, р-група, абелева група, кільце, ідеали, поле, тіло, факторкільце, модуль, фактормодуль, ендоморфізм, радикал, алгебра.

Особливості висвітлення основних понять теорії груп, видів груп та їх властивостей розглянуто у багатьох працях, зокрема [4]. При детальнішому вивченні властивостей груп корисними можуть бути праці [1], [2] та [3].

Важливо зазначити, що будь-яка математична дисципліна не повинна викладатися ізольовано від інших. Майбутній вчитель повинен мати чітке уявлення про єдину науку «Математика», а не про її окремі розділи. Саме теорія алгебраїчних структур і є такою з'єднувальною ланкою для всіх математичних дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Artemovych O.D., Skaskiv L.V. Groups with many hypercentral subgroups. *Buletinul Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova. Matematica*. 2008. N 2(57). P. 106-109.
2. Скасків Л.В., Лаговський В.В. Про комутант неперіодичних неабелевих груп із щільною системою неперіодичних неабелевих підгруп. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 2(16) 2023. С.460-468.
3. Скасків Л.В., Лаговський В.В. Про будову одного класу груп з умовою щільності нормальності для неперіодичних неабелевих підгруп. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 5(19) 2023. С.133-144.
4. Скасків Л. В. Теорія чисел та основні структури сучасної математики: навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 70 с.
5. Шишенко І. В., Лукашова Т. Д., Друшляк М.Г., Скасків Л.В. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів математики. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. 2024. Вип. 212. С.141-148.
6. Ярова О.А., Скасків Л.В. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців математичної освітньої галузі. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*. 2023. № 3(9). С. 645-655.